

UMHVERFIS- OG
AUÐLINDARÁÐUNEYTIÐ

*Ministeriet for miljø
og naturressourcer*

Skuggasundi 1 101 Reykjavík Island
tel.: + (354) 545 8600 postur@environment.is
environment.is

Nordisk råd
Ved Stranden 18
1061 København K
DANMARK

Reykjavík 19. februar 2020
Reference: UMH20010901/20.4.2.1

Emne: De nordiske regeringers svar til spørgsmål E20/2019

Vedlagt sender jeg de nordiske regeringers svar til skriftligt spørgsmål E20/2019 fra Christian Juhl.

Guðmundur Ingi Guðbrandsson
Minister for miljø og naturressourcer

Bilag: De nordiske regeringers svar til skriftligt spørgsmål E20/2019

E20/2019 Skriftligt spørgsmål

Stillet af Christian Juhl (EL)

Til De nordiske regeringer

Skriftligt spørgsmål om FN's verdensmål og Parisaftalens klimamål

Alle nordiske regeringer arbejder med FN's Verdensmål -men gør det på meget forskellige måder. I Nordisk Råd arbejder vi også med verdensmålene. Det vil være formålstjenligt at finde ud af, om vi kan lære af hinanden, eller om der kan være synergi i at arbejde tættere sammen på nogle områder. Derfor ønskes en oversigt over de enkelte landes måder at arbejde med målene på:

- *Hvordan arbejder de nordiske regeringer med at realisere FN's verdensmål og klimamålene?*
- *Har alle regeringernes ministre ansvar for målene?*
- *Er der en særlig minister, arbejdsgruppe eller udvalg, som har ansvaret for koordineringen?*
- *Foretages der årlige målinger på, hvordan realisering af målene skrider frem?*
- *Hvordan forpligter regeringerne de enkelte udvalg og komitéer i parlamenterne overfor verdensmålene og klimamålene?*
- *Hvilken indflydelse har verdensmålene på det konkrete lovarbejde?*

Landernas svar på skriftligt spørgsmål (E20/2019)

Danmark

Kort om Danmarks målsætninger og status for opfyldelse af Danmarks klimaforpligtelse

Siden tiltrædelsen af FN's Klimakonvention i 1994 har Danmark været forpligtet til at bidrage til at reducere de globale menneskeskabte klimaforandringer. Siden 2015 har Parisaftalen dannet den overordnede ramme for dette arbejde. Med aftalen har parterne skrevet under på en målsætning om at holde den gennemsnitlige globale temperaturstigning et godt stykke under 2 grader i forhold til førindustrielt niveau og at arbejde for at begrænse temperaturstigningen til 1,5 grader.

Nationale målsætninger og ambitioner

Med Energifaftalen fra 2018 blev der af alle Folketingets partier (på daværende tidspunkt) aftalt et mål om klimaneutralitet i Danmark senest i 2050. Herudover har regeringen indgået en aftale om en ny klimalov, der fastsætter et ambitiøst mål om 70 pct. drivhusgasreduktion i 2030 i forhold til 1990 og sikrer rammerne for klimainsatsen i de næste mange år. Som et led heri vil regeringen i år fremlægge klima-handlingsplaner, hvor der bl.a. skal indgå sektorstrategier og tiltag målrettet inddragelse af borgere, erhvervsliv og civilsamfund. Regeringen har besluttet at etablere klimapartnerskaber inden for erhvervslivets sektorer, som har fået til opgave at udarbejde køreplaner, som viser vejen for sektorenes CO₂-reduktioner frem mod 2030. For at sikre indtænkning af grønne hensyn på tværs af regeringens politik, har regeringen oprettet et nyt udvalg for grøn omstilling.

EU-målramme

Danmark har sammen med EU's øvrige medlemsstater indmeldt et klimamål til Parisaftalen om en reduktion i drivhusgasudledningerne på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990-niveau. Regeringen arbejder dog for, at EU's reduktionsmål for 2030 og bidrag til Parisaftalen hæves til mindst 55 pct. Danmark arbejder samtidig for en så omkostningseffektiv indfrielse af et opjusteret 2030-mål som muligt. EU's reduktionsindsats frem mod 2030 og bidrag til Parisaftalen er fordelt mellem kvotesektoren, der samlet set skal reducere med 43 pct. i 2030 i forhold til 2005, og ikke-kvotesektoren, der skal reducere med 30 pct. i 2030 i forhold til 2005. Danmarks mål for drivhusgasreduktion i ikke-kvotesektoren i 2030 er på 39 pct. ift. 2005. Med målet følger en reduktionsforpligtelse i form af en reduktionssti i perioden 2021-2030. Det vil sige et loft for, hvor meget Danmark må udlede i hvert år fra 2021 til 2030, opgjort som en akkumuleret manko for hele perioden.

Disse årlige tilladte udledningsmængder ventes fastlagt i løbet af 2020 af Europa-Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne.

Kvotesektoren og ikke-kvotesektoren

Kvotesektoren

Kvotesektoren omfatter udledninger fra energi i el-produktion, hovedparten af fjernvarmen, store industrianlæg, olie-gasproduktion og flytrafik mellem EU-lande, og fra 2023 også flytrafik ud af EU. På EU-niveau reguleres udledningerne via EU's CO₂-kvotehandelssystem. Kvotehandelssystemet regulerer udledningen af drivhusgasser ved at sætte en maksimal samlet udledningsmængde i EU, hvorefter der via markedsmekanismerne skabes en pris på udledningen af CO₂. De omfattede anlæg og virksomheder i systemet skal købe sig retten til at udlede CO₂ ved at købe kvoter.

Ikke-kvotesektoren

Ikke-kvotesektoren omfatter udledninger fra landbrug, landtransport, indenlandsk skibsfart, boliger, handel og service, F-gasser og affald. I ikke-kvotesektoren er indsatsen fordelt mellem medlemsstaterne som nationale mål.

Har alle regeringernes ministre ansvar for målene?

Der henvises til bilag 1 for en ressortfordeling af delmålene.

Er der en særlig minister, arbejdsgruppe eller udvalg, som har ansvaret for koordineringen?

Finansministeriet har ansvaret for koordineringen af opfølgningen på verdensmålene. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har ansvaret for at implementere de politisk fastsatte målsætninger på klima-, energi- og forsyningsområdet.

Foretages der årlige målinger på, hvordan realisering af målene skrider frem?

Danmarks Statistik opgør fremskridt på de globale delmål, som kan tilgås via dette link <https://www.dst.dk/da/Statistik/Sdg>

Derudover har der i forbindelse med den tidligere regerings handlingsplan for FN's verdensmål (2017) været foretaget årlig opfølgning, jf. <https://www.fm.dk/publikationer/2018/fremdriftsrapport-verdensmaalene>

Hvordan forpligter regeringerne de enkelte udvalg og komitéer i parlamenterne overfor verdensmålene og klimamålene?

Folketinget har nedsat et tværpolitisk netværk, og Finansudvalget har nedsat en arbejdsgruppe for verdensmålene.

Hvilken indflydelse har verdensmålene på det konkrete lovarbejde?

Lovforslag og andre tiltag i relevant omfang skal vurderes i forhold til verdensmålene, såfremt konsekvenserne af disse forhold er væsentlige og relevante. Endvidere har Rigsrevisionen indledt en undersøgelse af ministeriernes nationale implementering og

opfølgning på FN's verdensmål. Det forventes, at den endelige beretning vil foreligge i september 2020.

Finland

Parisavtalet

Parisavtalet från 2015 stipulerar att en balans mellan utsläpp och sänkor ska uppnås på den globala nivån efter år 2050. Därtill innehåller Parisavtalet en målsättning om att begränsa den globala uppvärmningen till två grader och sträva efter att hålla temperaturökningen till en och en halv grad. Länderna som har ratificerat avtalet har på basis av landsvisa bidrag förbundit sig att arbeta för att uppnå målsättningarna i avtalet. Finland har som en del av EU förbundit sig att minska utsläppen med 40 % fram till år 2030 jämfört med nivån år 1990. Detta EU-mål har sedan fastställts i EU:s lagstiftning med förpliktelser för utsläppshandelssektorn och de icke-handlande sektorerna. Enligt dessa förpliktelser har Finland en skyldighet att minska utsläppen med 39 % till 2030 jämfört med 2005 på den icke-handlande sektorn.

I Finland bär hela regeringen ansvar för att uppnå de uppställda målen. Åtgärder för att uppnå målen utarbetas i form av energi- och klimatstrategier samt klimatpolitiska planer på basis av klimatlagen. Dessa instrument godkänns av regeringen och delges riksdagen. Koordineringen av regeringens klimatpolitik handhas av en ministerarbetsgrupp under ledning av miljö- och klimatminister Krista Mikkonen. Den har ansvar för uppföljningen av regeringsprogrammets klimatpolitiska målsättningar. I ministergruppen ingår de ministrar som i praktiken bär ansvar för genomförandet av regeringens klimatpolitik.

Regeringen rapporterar årligen till riksdagen om utsläppsutvecklingen i förhållande till de uppställda målen. Rapporteringen sker i form av en klimatårsberättelse enligt de krav som uppställs i klimatlagen. Finland rapporterar dessutom regelbundet om utsläppsutvecklingen såväl till FN som EU enligt de rapporteringskrav som har fastställts.

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling

Finland har förbundit sig att till utgången av 2030 främja Agenda 2030 i sin helhet. Grunden för det nationella genomförandet av Agenda 2030 utgörs av den befintliga politiska och lagstiftningsmässiga ramen samt genomförandet av de internationella och nationella avtal och strategier som är bindande för Finland.

Regeringen har huvudansvaret för genomförandet av Agenda 2030. Arbetet koordineras av statsrådets (regeringens) kansli. Våren 2020 kommer regeringen att avge en redogörelse till riksdagen om de åtgärder man avser genomföra för att främja hållbar utveckling under den innevarande regeringsperioden (2019-2023). I redogörelsen kommer regeringen att analysera sina åtgärder i relation till alla 17 globala mål för hållbar utveckling. Riksdagens framtidsutskott behandlar regeringens SDG-redogörelse.

Förutom redogörelsen till riksdagen kommer regeringen under våren 2020 att upprätta en rapport till FN om hur Finland har arbetat med SDG. Rapporten (Voluntary National Review) är frivillig. Statsrådets kansli ansvarar för rapporten, men den upprättas i nära samarbete med alla ministerier, olika organisationer, företag och kommuner. Målet är att på basis av indikatorer redogöra för hur genomförandet av SDG avancerat under de senaste fyra åren. Finland avgav sin första rapport 2016 och har förbundit sig att leverera en rapport vart fjärde år. Utöver detta har regeringen för avsikt att under innevarande regeringsperiod upprätta en långsiktig plan för hur Finland senast 2030 skall uppnå hållbarhetsmålen. Arbetet med planen inleds hösten 2020.

Även om regeringen har huvudansvaret för SDG-arbetet kan målen inte uppnås utan en bred förankring i samhället. Den nationella kommissionen för hållbar utveckling, som leds av statsministern, är ett viktigt forum för att samordna olika intressegruppers synpunkter i arbetet för att nå en hållbar utveckling. I kommissionen ingår förutom parlamentariker bl.a. representanter för ministerier, näringsliv, fackföreningar, medborgarorganisationer och universitet. Expertpanelen för hållbar utveckling samlar olika företrädare för forskningen och fungerar som en sporre i SDG-arbetet. De unga deltar i arbetet genom en särskild Agenda 2030-grupp.

Island

Hvordan arbejder de nordiske regeringer med at realisere FN's verdensmål og klimamålene?

FN:s Globala mål

Island arbetar systematiskt med FN:s Globala mål och fokuserar på en framgångsrik implementering av målen före 2030. Inom Regeringskansliet har en projektgrupp arbetat med implementeringen av FN:s Globala mål sedan 2017. Den leds av statsministerns kontor i nära samarbete med utrikesministeriet, som fungerar som vice ordförande i projektgruppen och sköter bl.a. kommunikation och utvecklingssamarbete. Projektgruppen består av representanter från alla ministerier, samt Islands statistikmyndighet och Kommunernas landsförening (Samband íslenskra sveitarfélaga). FN:s förening och Globala målens ungdomsråd har observatörsstatus i gruppen. Projektgruppen har även etablerat ett ungdomsråd om FN:s Globala mål och samarbetat nära med ett antal aktörer, bland annat via Folkhälsomyndigheten, Islands universitet, Festa (centrum för socialt ansvar) och Almannaheill (organisation av tredje sektorn, NGO's).

Klimamålene

Når det gælder realiseringen af klimamålen har regeringen i efteråret 2018 publiceret den første handlingsplan for gennemførelsen af Parisaftalen, hvor tiltag for reducere af udslip af drivhusgasser beskrives. I skrivende stund arbejdes der med opdatering af klimahandlingsplanen, herunder nye tiltag samt opstramning af andre. Da transportsektoren udgør en særlig udfordring for Island vil der i den nye plan blive særlig fokus på at reducere udslip fra transport.

Har alle regeringernes ministre ansvar for målene?

FN:s Globala mål

Projektgruppen för FN:s Globala mål består av representanter från alla ministerier.

Klimamålene

Den islandske regering har det overordnede ansvar for klimamålene, men koordinering og samarbejde med andre sektorer ligger hos ministeren for miljø og naturressourcer.

Er der en særlig minister, arbejdsgruppe eller udvalg, som har ansvaret for koordineringen?

FN:s Globala mål

Den leds av statsministerns kontor i nära samarbete med utrikesministeriet, som fungerar som vice ordförande i projektgruppen och sköter bl.a. kommunikation och utvecklingssamarbete. Projektgruppen består av representanter från alla ministerier, samt Islands statistikmyndighet och Kommunernas landsförening (Samband íslenskra sveitarfélaga). FN:s förening och Globala målen ungdomsråd har observatörsstatus i gruppen.

Klimamålene

Ansvaret for koordineringen ligger hos ministeren for miljø og naturressourcer men for at forankre arbejdet i andre sektorer er der nedsat en tværministeriel styregruppe som har ansvaret for sikre koordinering og samarbejde mellem de respektive sektorer. Formanden for styregruppen kommer fra ministeriet for miljø og naturressourcer, mens de øvrige repræsentanter kommer fra andre ministerier som har ansvaret for forskellige områder, dvs. transport, energi, finans, fiskeri, landbrug osv. Kommunernes landsforbund er også repræsenteret i styregruppen.

Foretages der årlige målinger på, hvordan realisering af målene skrider frem?

FN:s Globala mål

Islands statistikmyndighet håller reda på Islands resultat mot FN:s Globala mål. Datasamling görs för de indikatorer som FN har fastställt för målen och nyligen öppnade statistikmyndigheten en hemsida, på isländska och engelska, med statistik för målen enligt en brittisk förebild. På det viset är Islands status gentemot varje mål tillgänglig för allmänheten, men målet är att uppdatera hemsidan så ofta som möjligt.

Klimamålene

Miljøstyrelsen har ansvaret for sammenfatning af klimaregnskaber samt årligt at aflevere rapporter til Klimakonventionen (UNFCCC). Samtidigt offentliggøres regnskabet i Island. De tal som offentliggøres af Miljøstyrelsen er danner grundlag for vurderingen af hvordan realiseringen af klimamålene skrider frem.

Hvordan forpligter regeringerne de enkelte udvalg og komitéer i parlamenterne overfor verdensmålene og klimamålene?

FN:s Globala mål

FN:s Globala mål har hittills inte behandlats strukturerat i parlamentets utskott och målen har inte direkt inverkan på lagstiftningen. Detta är dock under förbättring, första steget blir att öka samråd mellan verkställande och lagstiftande i samarbete genom projektgruppen.

Klimamålene

De enkelte udvalg og komitéer i parlamentet har ikke formelle forpligtelser i forhold til klimamålene. Lovforslag som på en eller anden måde omfatter klimaspørgsmålene bliver behandlet af Altingets miljø- og transportudvalg. Islands klimamål under den nuværende Kyoto-protokols periode, opfyldes indenfor rammerne af en bilateral aftale mellem Islands regering og EU. Aftalen er bekræftet af Islands parlament (Altinget).

Hvilken indflydelse har verdensmålene på det konkrete lovarbejde?

Projektgruppen arbetar för att integrera FN:s Globala mål i regeringens policy och strategiarbete. Detta klagörs huvudsakligen i att alla mål i regeringens budget är kopplade till FN:s Globala mål.

Norge

Hvordan arbejder de nordiske regeringer med at realisere FN's verdensmål og klimamålene?

Bærekraftsmålene

Bærekraftsmålene er anerkjent i den norske regjeringsplattformen "Granavolden". Anvaret for oppfølging av målene er fordelt mellom departementene. Se samlet oversikt over arbeidet og ansvarsfordelingen [her på regjeringen.no](https://www.regjeringen.no). Departementene rapporterer på fremdriften gjennom nasjonalbudsjettet og fagdepartementenes budsjettproposisjoner. Norge rapporterer på framdrift til FN hvor både status nasjonalt og internasjonalt inngår. Det er gjort faglige vurderinger av at Norge er på god vei til å nå mange av målene nasjonalt.

Klimamålene

Norge vedtok i 2017 en klimalov hvor formålet er å fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i 2050. Klimaloven lovfester klimamålene for 2030 og 2050.

For 2030 er målet å redusere utslipp av klimagasser i med minst 40 pst. sammenliknet med 1990. Norge og Island har nylig vedtatt en avtale med EU om felles oppfyllelse av utslippsmålet for 2030..

For 2050 er målet at Norge skal bli et lavutslippssamfunn. Videre er målet at utslippene skal reduseres fra 80 til 95 prosent sammenlignet med 1990. Ved vurdering av måloppnåelse skal det tas hensyn til effekten av norsk deltakelse i kvotesystemet. I Norges lavutslippsstrategi varslet regjeringen at den vil forsterke klimamålet for 2050, og redusere utslippene med 90 til 95% sammenlignet med 1990.

Loven pålegger også regjeringen årlig å rapportere til Stortinget om blant annet hvordan Norge kan nå lovens hovedmål, utvikling i utslipp av klimagasser og utslippsvirkningen av fremlagt budsjett.

De viktigste virkemidlene for å redusere utslipp av klimagasser i Norge er avgifter på utslipp og deltagelse i EUs kvotehandelssystem. Over 80 pst. av norske utslipp

er priset, enten gjennom kvoteplikt eller avgift. Norge er blant landene med de høyeste avgiftene på fossil energi. I tillegg til prising benyttes også direkte reguleringer, standarder og stønader for å redusere utslippene.

Se ellers Norges rapportering til FNs klimakonvensjon for mer informasjon:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/norways-seventh-national-communication-under-the-framework-convention-on-climate-change/id2598847/>

Har alle regeringernes ministre ansvar for målene?

Bærekraftsmålene

Målene er fordelt på ministrene og deres departementer. Pr 2020 er det 12 av 15 departementer som har koordineringsansvar for ett eller flere bærekraftsmål. Klima- og miljødepartementet har koordineringsansvar for mål 6, 12, 13 og 15.

Klimamålene

Regjeringen har samlet ansvar for at klimamålene blir fulgt opp. Gjennom å lovfeste målene i klimaloven vil også fremtidige regjeringer være bundet av klimamålene for 2030 og 2050.

Er der en særlig minister, arbeidsgruppe eller utvalg, som har ansvaret for koordineringen?

Bærekraftsmålene

Utenriksdepartementet har ansvar for å koordinere det internasjonale arbeidet, inklusiv deltakelse på HLPPF. Finansdepartementet har fram til 2020 hatt ansvaret for å koordinere det nasjonale arbeidet. Fra 2020 er ansvaret for den nasjonale koordineringen lagt til Kommunalministeren.

Utenriksdepartementet og Finansdepartementet har i fellesskap ledet interdepartementalt forum med møter to ganger i året.

Klimamålene

Klima- og miljøministeren har koordineringsansvar for klimapolitikken, både nasjonalt og internasjonalt.

Foretages der årlige målinger på, hvordan realisering af målene skrider frem?

Bærekraftsmålene

Dette foregår i sammenheng med rapportering gjennom nasjonalbudsjettet og fagdepartementenes budsjettproposisjoner. I tillegg rapporterer departementene gjennom One Year Closer som er rapporten til ECOSOCs HLPF. De siste par årene er det mer rapportering av statistikk og data knyttet til bærekraftsindikatorne. Statistisk sentralbyrå og underliggende etater som Miljødirektoratet har sentrale roller knyttet til nasjonal og internasjonal rapportering knyttet til indikatorene.

Klimamålene

Regjeringen rapporterer årlig til Stortinget på fremgangen mot å nå de lovfestede klimamålene i budsjettproposisjonene. Se ellers tekst om klimaloven under spørsmål 1. I tillegg rapporterer Norge årlig utslippsregnskap til FNs klimakonvensjon, og annet hvert år på fremgangen mot å nå målet i Kyotoprotokollen.

Hvordan forpligter regjeringerne de enkelte utvalg og komitéer i parlamenterne overfor verdensmålene og klimamålene?

Bærekraftsmålene

I Meld. St. 1 (2016-2017) Nasjonalbudsjettet 2017 er det gjort rede for regjeringens organisering av og plan for arbeidet med gjennomføringen av bærekraftsmålene i Norge. I tråd med denne organiseringen har regjeringen rapportert årlig til Stortinget gjennom nasjonalbudsjettet. Finansdepartementet koordinerer rapporteringen på vegne av departementene.

Klimamålene

Klimamålene har alltid vært forankret i Stortinget siden det første målet ble etablert på slutten av 1980-tallet. Stortinget har behandlet utslippsforpliktelsene under Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen (hhv. for 2008-2012 og 2013-2020) gjennom ratifikasjonsproposisjoner, noe den også gjorde med Parisavtalen. Målet om minst 40% reduksjon i utslippene i 2030 sammenlignet med 1990 ble forankret gjennom behandlingen av en stortingsmelding i 2015 (Meld. St. 13 (2014-2015)). Klimaloven, hvor det er nedfelt klimamål, (Prop. 77 L (2016-17)) er beskrevet i et annet spørsmål. Norges mål under Parisavtalen er blant annet forankret i flere dokumenter som er behandlet i Stortinget:

Meld. St. 41 (2016-2017) **Klimastrategi for 2030 - norsk omstilling i europeisk samarbeid** og Prop. 94 S (2018-2019) **Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteén om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsakter som inngår i felles oppfyllelse med EU av utslippsmålet for 2030**. At Norge skal forsterke 2030-målet under Parisavtalen er blant annet forankret i Revidert nasjonalbudsett for 2018 og 2019. Stortinget blir også forelagt Norges klimamål i de årlige budsjettproposisjonene.

Hvilken innflydelse har verdensmålene på det konkrete lovarbeide?

Bærekraftsmålene

Bærekraftsmålene er integrert i prosesser, strategiarbeid og politikkutvikling, og i styringsdialog med underliggende etater. I tillegg gjøres det henvisninger til bærekraftsmålene i Stortingsmeldinger.

Klimamålene

Parisavtalens temperaturmål er viktig for vurderingen av norske klimamål. Det lovfestede klimamålet for 2050 og hva som menes med et lavutslippssamfunn har en konkret kobling til temperaturmålet i Parisavtalen. I loven fremkommer det at et lavutslippssamfunn er et samfunn, ut fra beste vitenskapelig grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, er redusert for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming som beskrevet i Parisavtalens temperaturmål. Dette er et eksempel hvor temperaturmålet har hatt direkte innflytelse i lovfestingen av klimamålet. Forøvrig tas det hensyn til temperaturmålet når klimapolitikken utvikles.

Sverige

Hvordan arbejder de nordiske regeringer med at realisere FN's verdensmål og klimamålene?

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling

Vad gäller Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling arbetar den svenska regeringen på flera olika plan. Utgångspunkten är att de globala målen för hållbar utveckling ska integreras i ordinarie processer (se vidare frågan nedan). Det innebär att även nationella myndigheter har ett ansvar för att genomföra Agenda 2030 inom ramen för sina kärnområden. För att stärka samverkan har myndigheterna bildat ett nätverk på generaldirektörsnivå kallat Svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030.

Under perioden 2016 - 2019 tillsatte den svenska regeringen en fristående utredning den s.k. Agenda 2030-delegationen bestående av 11 experter från såväl offentlig, kommunal som privat sektor. Delegationen lämnade ett slutbetänkande i mars 2019.

Den svenska regeringen avser att före sommaren 2020 överlämna en proposition till riksdagen med inriktningen för det fortsatta arbetet med Agenda 2030.

Parisavtalet

Sveriges riksdag har antagit ett klimatpolitiskt ramverk som är utgångspunkten för Sveriges genomförande av Parisavtalet. Ramverket består av tre delar: klimatlag, klimatmål och klimatpolitiskt råd.

Sveriges långsiktiga, tidsatta utsläppsmål anger att senast 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Därutöver finns det etappmål för de utsläpp som omfattas av EU:s ansvarsfördelningsförordning (ESR) och utsläppen från inrikes transporter, utom inrikes flyg. För att säkerställa att dessa mål uppnås ska ett klimatpolitiskt råd granska regeringens samlade politik och lämna rekommendationer.

Klimatlagen styr hur regeringens klimatpolitiska arbete ska bedrivas. Den anger bland annat att regeringen varje år ska lämna en klimatredevision till riksdagen.

Därutöver anger den att regeringen året efter ordinarie val (vart fjärde år) ska överlämna en klimatpolitisk handlingsplan till riksdagen. Den 18 december 2019 lämnades den första klimatpolitiska handlingsplanen över till riksdagen. Den anger inriktningen för det klimatpolitiska arbetet under mandatperioden.

Har alle regeringernes ministre ansvar for målene?

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling

Ja, alla ministrar har ansvar för genomförandet inom sina sakpolitiska områden.

Parisavtalet

Sveriges regering är bunden av att agera efter de av riksdagen antagna klimatmålen. Det innebär att alla relevanta politikområden och ministrar ansvarar för att bidra till att klimatmålen nås. Samtliga departement, inklusive regeringens två samarbetspartier, har varit med i framtagandet av den nyligen beslutade klimatpolitiska handlingsplanen. Den sträcker sig över en lång rad politikområden och hela mandatperioden.

Er der en særlig minister, arbejdsgruppe eller udvalg, som har ansvaret for koordineringen?

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling

Det är två ministrar som har särskilt ansvar för samordningen; för den nationella samordningen ansvarar miljö- och klimatminister Isabella Lövin och för den internationella samordningen ansvarar biståndsmminister Peter Eriksson.

Parisavtalet

Även om väldigt många av regeringens ministrar ansvarar över att minska utsläppen utifrån sina respektive sakområden samordnar miljö- och klimatminister Isabella Lövin genomförandet av Parisavtalet.

Foretages der årlige målinger på, hvordan realisering af målene skrider frem?

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling

Statistiska Centralbyrån (SCB) har i uppdrag att samordna den statistiska analysen av hur Sverige lever upp till de 17 målen och 169 delmålen i Agenda 2030. Analysen bygger på över 200 indikatorer som är kopplade till delmålen.

Parisavtalet

Naturvårdsverket följer regelbundet upp Sveriges utsläpp och upptag av växthusgaser. Varje år i samband med budgetpropositionen lämnar regeringen dessutom över en klimatredivisning till riksdagen som bland annat beskriver utsläppsutvecklingen och de viktigaste besluten för att nå klimatmålen under året.

Hvordan forpligter regeringerne de enkelte udvalg og komitéer i parlamenterne overfor verdensmålene og klimamålene?

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling

Som tidigare nämnts kommer regeringen att överlämna en proposition till riksdagen före sommaren. I övrigt ska Agenda 2030 integreras i de enskilda politikområdena och hanteras då av ansvarigt utskott i riksdagen.

Parisavtalet

Sveriges klimatpolitiska ramverk innebär att alla samhällsaktörer på alla nivåer av samhället behöver arbeta utifrån de klimatpolitiska målen.

Hvilken indflydelse har verdensmålene på det konkrete lovarbejde?

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling

I dagsläget har det så vitt känt inte vidtagits någon enskild lagstiftning baserat på målen i Agenda 2030.

Vid en analys av de 169 delmålen i Agenda 2030 har det konstaterats att Sverige har riksdagsbundna mål som motsvarar det stora flertalet av agendans 169 delmål. Eftersom dessa mål har en styrande påverkan på lagstiftningsarbetet, innebär det indirekt att det vidtas lagstiftningsåtgärder som är relevanta i arbetet för att bidra till att genomföra Agenda 2030. Ett sådant exempel är den klimatlag som refereas till nedan. Det finns dock inte någon analys av i vilken utsträckning detta har skett.

Parisavtalet

Sverige har som redan angetts antagit en klimatlag som bestämmer vad regeringens klimatpolitiska arbete ska syfta till och hur det ska bedrivas. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2018.

Nordisk Råd
Att.: Christian Juhl (EL)

Nordens Hus
Ved Stranden 18
1061 København K
Danmark

Svar på skriftligt spørgsmål om FN's verdensmål og Parisaftalens klimamål

Brevdato: 10-02-2020
Sags nr. 2020 - 2759
Akt id. 12994782
Journalnr.: 26.80
P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Grønlands Selvstyre takker for muligheden for at besvare spørgsmål om måden, hvorpå der arbejdes med verdensmålene og prisaftalens klimamål i Grønland.

Det er en generelt udbredt opfattelse, at man arbejder med verdensmålene på forskellige måder, i både de nordiske såvel som andre lande. Videndeling lande i mellem vil formentlig smidiggøre landenes arbejdsproces, og hjælpe til at støtte hinanden i det vigtige arbejde, der forestår.

Der udbedes en oversigt over den måde, som man arbejder med målene på. Hermed fremsendes svar fra Grønlands Selvstyre:

Hvordan arbejder de nordiske regeringer med at realisere FN's verdensmål og klimamålene?

I en forespørgselsdebat på efterårssamlingen 2017, blev Naalakkersuisuts arbejde med verdensmålene taget op til debat. På baggrund af dette, blev det besluttet, at Naalakkersuisut skulle udarbejde en kortlægning af initiativer for bæredygtig udvikling. Processen bestod i første omgang af en redegørelse over eksisterende tiltag. I løbet af processen omkring udarbejdelse af en rapport, er der kommet en stigende efterspørgsel på emnet. Derfor arbejdes der i Grønland i to sideløbende processer: 1) Kortlægningsrapport, 2) Udvikling af en kommunikationsplatform, der skal imødesætte stadig stigende fokus på bæredygtig udvikling.

En af de centrale dele i arbejdet er at få etableret et dataspor, som er tidsvarigt og lever op til kravene, som stilles. En anden og vigtig del er at sikre kommunikation og formidling, således at arbejdet sker på en inddragende og lydhør måde. Et system herfor er etableret via en verdensmålsplatform, der skal informere om verdensmålene og fremvise tilgængelige data i relation til de globale indikatorer.

Koordinering af verdensmålene er tæt knyttet til koordineringen af sektorplaner. Det er politisk vedtaget, at der skal udarbejdes sektorplaner, der udstikker rammerne for udvikling i samtlige sektorer. Det er i den forbindelse af helt central betydning, at planerne forholder sig til hinanden og afstemmes på tværs, således at det er foreneligt med finansieringsmuligheder og finansloven.

Sektorplanerne må bygges op om samme logiske hierarki, som eksisterer i verdensmålene. Det betyder, at der skal udarbejdes mål, som skal kunne overvåges via en række indikatorer. Sådanne mål og indikatorer vil kunne sammensmelte med verdensmålene som Grønlands nationale indikatorer for bæredygtig udvikling. Der til forventes det, at de enkelte sektorer, i relevant omfang, indoptager globale delmål og indikatorer som led i den enkelte sektorplan og dermed bidrager til et øget antal globale indikatorer, som Grønland kan overvåge.

Grønland har taget et territorielt forbehold for Parisaftalen, af hensyn til at sikre Grønlands muligheder for fortsat samfundsøkonomisk udvikling ved eksempelvis et større råstofprojekt eller lignende. Grønland er således ikke underlagt de reduktionsforpligtelser, som parterne i Paris-aftalen vil påtage sig. Trods dette forbehold bakker Grønland fuldt og helt op om Klimakonventionens målsætninger, og forbeholdet for Parisaftalen påvirker ikke Grønlands indberetningsforpligtelser under Klimakonventionen.

Har alle regeringernes ministre ansvar for målene?

I Grønland er ansvaret for den overordnede koordinering af processen placeret i Departementet for Finanser men selve arbejdet med verdensmålene søges forankret i de enkelte fagministre således at ja – alle ministre i regeringen har ansvar for bæredygtig udvikling inden for deres ressort. I det grønlandske arbejde med SDG 2030 agendaen har det fra starten af processen været af stor betydning at klarlægge de forskellige departementers ressortansvar og knytte det til samtlige mål og delmål. På den måde sikrer man, at der ikke er emner, der overses eller forglemmes i en kommende strategisk plan.

Alle sytten verdensmål, 169 delmål og 244 indikatorer er blevet knyttet til et departement med ressort inden for et givent område. Departementerne har endvidere bidraget til udarbejdelse af redegørelsen i kortlægningsrapporten.

Er der en særlig minister, arbejdsgruppe eller udvalg, som har ansvaret for koordineringen?

Det koordinerende arbejde omkring FN's verdensmål er forankret i Afdelingen for Landsplanlægning under Departementet for Finanser. Det er således den siddende minister for Finanser, Naalakkersuisoq, Vittus Qujaukitsaq, der varetager denne opgave. For nuværende foregår arbejdet på embedsniveau indtil kortlægningsrapporten publiceres og den kommende strategi for det videre arbejde klarlægges. Rapporten udgives i februar/marts 2020 sammen med platformen. Det følgende arbejde vil bestå i udarbejdelse af en strategi, der skal sikre målenes fremdrift frem mod 2030. I denne proces vil finde en afklaring sted af, hvorvidt den grønlandske regering Naalakkersuisut og/eller det grønlandske parlament Inatsisartut finder det hensigtsmæssigt, at etablere et parlamentarisk udvalg til at sikre den overordnede politiske koordinering af arbejdet med FN's Verdensmål.

Foretages der årlige målinger på, hvordan realisering af målene skrider frem?

Der pågår en proces mellem Grønlands Statistik, Departementet for Finanser og Danmarks Statistik vedr. afklaring på dette. I skrivende stund er der ved at blive etableret en platform, der skal formidle den statistiske fremdrift i fremtiden.

Hvordan forpligter regeringerne de enkelte udvalg og komitéer i parlamenterne over for verdensmålene og klimamålene?

Der er i Grønland endnu ikke truffet beslutningerne om, hvorvidt de enkelte udvalg og komiteer i det grønlandske parlament Inatsisartut skal forpligtes i forhold til verdensmålene og klimamålene.

Hvilken indflydelse har verdensmålene på det konkrete lovarbejde?

FN's verdensmål har i dag ingen direkte indflydelse på det konkrete lovarbejde. Det er dog under overvejelse om hvorvidt man skal tilstræbe en undersøgelse af muligheden for at inkorporere overordnet bæredygtig udvikling i forbindelse med lovgivningsarbejdet – herunder omkostninger, begrænsninger og fordele. Der er ikke truffet beslutning herom, og en sådan vil formentlig ikke være mulig inden for den nærmeste årrække.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Julie Lund Jeppesen (Afdelingen for Landsplanlægning)

Toqq/direkte 34 67 13

Julj@nanoq.gl